خبر

طرح الکاظمی برای تقویت امنیت بغداد

● نخست‌وزیر عراق قصد دارد تغییراتی را در نیروهای مسلحی که مسئول امنیت بغداد هستند، ایجاد کند که در نوع خود از سال ۲۰۱۱ اولین تغییرات به حساب می‌آید و دلیل آن افزایش ترورها، ربودن و حملات مسلحانه است. به گزارش ایسنا، یک مسئول دولتی عالی‌رتبه به روزنامه العربی الجدید گفت: اولین تغییرات ازطریق انتقال رهبران نظامی و میدانی در بغداد به بخش‌های دیگر وابسته به وزارت دفاع عراق و استقرار فرماندهان و افسرانی که در جنگ علیه داعش شرکت داشته‌اند، است. تیپ۵۴ ارتش عراق در بغداد تغییر خواهد کرد و به‌جای آن یک یا دو تیپ از نیروهایی که با داعش در الانبار و نینوا جنگیده‌اند، مستقر خواهند شد. در روزهای آینده طرح تأمین امنیت پایتخت براساس پژوهشی که برخی رهبران امنیتی برای مقابله با خطر گروه‌های مسلح غیرقانونی انجام داده‌اند، اجرائی خواهد شد.

این مسئول گفت: مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر عراق، درباره مقابله با خطرات در پایتخت و تلاش برخی شبه‌نظامیان برای ایجاد آشوب جدی است. همین مسئله باعث شده نخست‌وزیر دایره مأموریت‌های فرماندهی عملیات بغداد را بعد از انجام تغییراتی در آن گسترش دهد تا نقش بیشتری در کنترل امنیتی داشته و با سرعت با تحولات میدانی خشونت‌آمیز تعامل کنند.

منابع نظامی در فرماندهی عملیات بغداد این اطلاعات را تأیید و اعلام کردند: عملیات بازنگری فراگیر در بغداد برای تقویت امنیت پایتخت و کنترل امنیت ازسوی نیروهای امنیتی است. افسرانی به خارج از پایتخت منتقل شده و نیروهای دیگری جای آنها را گرفته‌اند. همچنین در جریان درگیری میان معترضان با پلیس در دور تازه اعتراضات در عراق، دست‌کم هفت نفر در بغداد زخمی شدند. این در حالی است که برخی منابع از کشته‌شدن یک نفر و زخمی‌شدن ده‌ها نفر خبر دادند. شرکت‌کنندگان در این تظاهرات اقدام به بستن میدان التحریر که به منطقه سبز در مرکز بغداد منتهی می‌شود، کردند. این تظاهرات در اعتراض به ضعف خدمات‌رسانی، عدم محاکمه مفسدان و قطعی برق برگزار شده است.

آمریکا تحریم حفتر را بررسی می‌کند

● یک رسانه آمریکایی از احتمال تحریم رهبر نیروهای موسوم به «ارتش ملی لیبی» ازسوی واشنگتن خبر داد. روزنامه وال‌استریت‌ژورنال نوشت که ممکن است واشنگتن تحریم‌هایی را علیه خلیفه حفتر، رهبر نیروهای موسوم به «ارتش ملی لیبی» اعمال کند. این روزنامه به نقل از مقامات وزارت خارجه آمریکا گزارش داد: تحریم‌های احتمالی در پاسخ به رفتارهای «احمقانه» حفتر اعمال خواهند شد. طبق این گزارش، دلیل تهدید حفتر به تحریم، جلوگیری از احیای روند تولید و صادرات نفت از میادین شرق لیبی است. از سوی دیگر، احمد المسماری، سخنگوی نیروهای تحت امر حفتر در سخنانی گفت که ترکیه و قطر نمی‌خواهند هیچ راه‌حلی برای پایان‌دادن به بحران لیبی ایجاد شود. او اظهار کرد: ترکیه از آتش‌بس برای اعزام مزدوران بیشتر به لیبی سوءاستفاده کرد و همچنین سلاح‌هایی را ازطریق کشتی‌های تجاری به لیبی ارسال کرده است.

اتحاد زنان برای عزل لوکاشنکو در بلاروس

● سه زن بلاروسی با راه‌اندازی یک کمپین اپوزیسیون مستقل برای انتخابات ریاست‌جمهوری ماه آتی در بلاروس، قصد دارند تا الکساندر لوکاشنکو را که ۲۵ سال است حکومت می‌کند، کنار بزنند. به نوشته روزنامه گاردین، خانم اسوتلانا تیخانوفسکایا که در رأس آنها قرار دارد، نامزدی است که به‌تدریج اعتمادش به خود برای به‌چالش‌کشیدن لوکاشنکو افزایش یافت. او هفته گذشته سخنرانی‌هایی تلویزیونی برای کارزار انتخاباتی‌اش داشت و هزاران نفر در مینسک و در شهرها و شهرک‌های کوچک‌تر مخاطب سخنان او قرار گرفتند. تیخانوفسکایا که همسرش از وبلاگ‌نویسان سرشناس است و اجازه حضور در انتخابات را نیافت و به دست مقام‌ها زندانی شد، در ابتدا به نیابت از همسرش وارد رقابت شد اما کم‌کم به نامزد سیاسی تبدیل شد و با ارتباط مستقیم با رأی‌دهندگان مشکلی ندارد. ماریا کولسنیکووا، مدیر کمپین ریاست‌جمهوری ویکتور باباریکو، از دیگر سیاست‌مداران اپوزیسیون بلاروس که او هم از شرکت در انتخابات منع شده و به دست دولت زندانی است و اتحادش را با تیخانوفسکایا اعلام کرده است، گفت: رشد او عظیم بوده است. او زنی شجاع و جسور است. او بار بزرگی را بر دوش گرفته است. در این کمپین انتخاباتی جوشان، ورونیکا تسپکالو، کارمند سابق مایکروسافت و مدیر کمپین همسرش والری تسپکالو که از این رقابت بیرون زد و به همراه فرزندانش از بلاروس خارج شد، در کنار تیخانوفسکایا و کولسنیکووا قرار دارد. این سه زن بلاروسی در اطلاعیه‌ای شگفت‌انگیز اعلام کردند قصد دارند تا حوزه‌های ثروتمندتر در میان رأی‌دهندگان شهری را با مخالفان لوکاشنکو در حومه شهر مرتبط کنند. لوکاشنکو از ۲۰ جولای ۱۹۹۴ تاکنون رئیس‌جمهوری بلاروس است. در زمان دولت او، بلاروس به‌عنوان کشوری که خارج از چارچوب‌های بین‌المللی عمل می‌کند و قوانین حقوق بشر در آن نقض می‌شود، شناخته شد.

نگاهی از نزدیک به کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی

میراث ملی در بحران مالی

روح‌اله نخعی: از اواسط دوره ریاست‌جمهوری حسن روحانی، هر سال هنگام ارائه و تصویب بودجه، اعداد یک فهرست توجه ویژه‌ای در رسانه‌های رسمی و اجتماعی دارد. بودجه «نهادهای فرهنگی»، به‌ویژه در سال‌های اخیر که فشارهای مختلف اقتصادی، کاهش درآمد کشور با تحریم‌ها و بحران‌های اقتصادی برای عوام و خواص، باعث شده است توجه مردم، رسانه‌ها و منتقدان دولت به اینکه پول دولت کجا خرج می‌شود، جلب شود و دراین‌بین، فهرست نهادهایی که از دید منتقدان نهادهای «تبلیغاتی» هستند، توجه خاصی به خود جلب کرده است. با این نگاه که «وقتی دولت بحران مالی دارد، چرا باید پول خرج این نهاد و آن سازمان کند». این نگاه البته در جای خود ارزش بحث و بررسی دارد؛ اما سوژه این نوشته، یکی از نام‌های آن فهرست بلند است که برای بسیاری از منتقدان دولت و بخشی از افکار عمومی، «خرج‌های اضافی» را تشکیل می‌دهند؛ «کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی».

به‌جای جوابیه

ماجرا از یک یادداشت در روزنامه «شرق» شروع شد. یادداشتی با عنوان «تأملی بر وضعیت کتابخانه آیت‌الله مرعشی» به قلم آقای عیسی زارعی که خرداد در نقد مدیریت کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی منتشر می‌شود و آنچه را ایرادات نحوه اداره مالی، سازمانی و علمی این نهاد می‌داند، فهرست می‌کند. این یادداشت انتقادی از این نهاد، البته به دست مدیران آن می‌رسد و آنها هم مثل هر نهاد دیگری به فکر دفاع از خود و ارائه توضیح می‌افتند؛ اما در تماسی که از سوی مدیریت کتابخانه با روزنامه گرفته می‌شود، به‌جای اعتراض و ارائه متن جوابیه‌ای که طبق قانون و قاعده در روزنامه منتشر شود، پیشنهاد دیگری مطرح می‌شود: «به‌جای اینکه ما در دفاع از خود چیزی بنویسیم، شما خود خبرنگاری به کتابخانه بفرستید تا خودتان ببینید و بشنوید حق و ناحق داستان چیست». بخشی از اعتراض مدیران کتابخانه به روزنامه به این مربوط می‌شود که می‌گویند نویسنده این یادداشت بازدیدی از این کتابخانه نداشته و آنجا را نمی‌شناسد.

اینجاست که پای من به داستان باز می‌شود؛ من که متولد شهر قم هستم و دو دهه از عمرم را آنجا گذرانده‌ام و مثل همه قمی‌ها آشنایی مختصری با ساختمانی که بخشی از تاریخ شهرم است، دارم، برای تهیه گزارشی که قرار است جایگزین جوابیه باشد، انتخاب می‌شوم. موضوع برای کتابخانه، برای روزنامه و البته برای شخص من به اندازه کافی مهم و جالب توجه بوده است که با چنین ایده‌ای موافقت شود و من که از زمان آغاز شیوع کرونا به‌ندرت در جایی به‌جز خانه و محل کار پا گذاشته‌ام، بار می‌بندم، ماسک می‌زنم و بعد از ماه‌ها راهی شهر محل زندگی پدرومادرم می‌شوم تا پای صحبت مدیران و مسئولان کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی بنشینم.

گزارش عملیات

قرار دیدار برای یک صبح گرم قمی هماهنگ می‌شود و من با این تصور که بناست در مقابل آیت‌الله سیدمحمود مرعشی‌نجفی، فرزند ارشد مرحوم آیت‌الله سیدشهاب‌الدین مرعشی‌نجفی و مدیریت فعلی کتابخانه برای دریافت توضیحات بنشینم، وارد کتابخانه می‌شوم؛ اما در بدو ورود متوجه می‌شوم که پیش از این دیدار بناست توری در محیط کتابخانه داشته باشم. این البته کمی باعث تعجبم می‌شود. من برای نوشتن گزارش معرفی محیط کتابخانه، به سبکی که صداوسیما هرازگاهی انجام می‌دهد، اینجا نیامده‌ام و هنوز نمی‌دانم چرا باید فعالیت کتابخانه را ببینم؛ اما با رکوردر روشن و دوربین آماده گوشی، همراه می‌شوم تا از بخش‌های مختلف کتابخانه دیدن کنم.

در گام اول، از یکی از مخزن‌های کتاب‌های خطی دیدن می‌کنیم. برخلاف تصوری که شاید بسیاری از این کتابخانه دارند، همراهم توضیح می‌دهد که کتاب‌های خطی و غیرخطی این کتابخانه فقط کتاب‌های مذهبی نیستند: «اینجا نسخه‌هایی تاریخی از کتاب‌های علوم و رشته‌های مختلف را داریم؛ مثل فیزیک، شیمی و موضوعات دیگر». آثار خاصی را می‌بینم مثل نسخه خطی یک کتاب کودک باستانی چینی و نسخه‌های اصلی کتاب‌های دانشمندان و علمای ایرانی به خط خودشان برخی از این کتاب‌ها، یادداشت کوچکی از مرحوم مرعشی را به همراه دارند که توضیح می‌دهد هزینه خرید این کتاب از مالک وقتش چگونه تعیین شده. روایت‌هایی که به گوش خیلی ایرانیان مذهبی و اکثریت قمی‌ها آشناست: خرج از محل هزینه چند روز غذا، پول دریافتی باید چند روز نماز و روزه قضا و مبالغ دیگری که به همین روش‌ها سکه‌سکه جمع شده‌اند، بخشی از یک اسطوره قمی هستند، روحانی‌ای که در طول عمرش عملا کرورکرور سرمایه از زیر دستش گذشته؛ اما هرگز به اندازه‌ای جمع نشده که استطاعت سفر حج او را باعث شوند. هنوز دقیقا نمی‌دانم چرا فرصت این بازدید نصیبم شده است؛ البته ناراضی نیستم.

بعد از این مخزن و بخش‌های مشابه، به پشت صحنه این پروژه چنددهه‌ای می‌رسم. متخصصانی که حاضرند، با هدایت مسئول همراهم بخش‌های مختلف کار را برایم توضیح می‌دهند. دستگاه‌ها و قفسه‌های مخصوصی به من نشان داده می‌شود که کتاب‌های تازه‌وارد چندین ساعت برای رفع آلودگی‌ها و آفت در آنها در معرض گازها و در دمای مخصوصی قرار داده می‌شوند تا بعد تازه آماده ورود به فرایند ترمیم شوند. دستگاه‌هایی که در اتاق مخصوص این کار قرار دارند و پر از کتاب هستند، به شکلی طراحی شده‌اند که با یک تیر چند نشان بزنند و عوامل مختلفی که فرایند فرسایش کتاب را رقم زده‌اند، متوقف کنند. درباره اینکه برای توقف روند فرسایش کتاب‌ها با چه مواد و موجوداتی باید مقابله شود، کتابخانه تحقیقات و بررسی‌های خودش را در آزمایشگاه خودش انجام می‌دهد: «چندده گونه آفت را تا امروز شناسایی کرده‌ایم که به کتاب‌ها صدمه می‌زنند». برای مقابله و نابودی هرکدام از اینها در بدو ورود کتاب‌های جدید، مواد و تجهیزات مخصوص وجود دارد. این هم برایم توضیح داده می‌شود که این فرایند پاک‌سازی تنها مخصوص کتاب‌های جدید نیست؛ «تمام کتاب‌های این مخازن به‌صورت دوره‌ای به این قسمت آورده می‌شوند» تا دوباره پاک‌سازی شوند و به‌این‌ترتیب سلامت آنها هم تضمین شود. ترمیم کتاب‌های تازه، خود در چندین مرحله انجام می‌شود. دستگاه‌های متعدد، صفحات به‌هم‌چسبیده کتاب‌ها را به شکلی که آسیب نبینند، از هم جدا می‌کنند، رطوبت و آلودگی‌های احتمالی را رفع می‌کنند، چروکیدگی‌های کتاب را می‌گیرند. در مرحله بعدی صفحات یکی‌یکی مرتب و ترمیم می‌شوند. کارشناس این بخش البته تأکید می‌کند: «در بخش‌هایی از کتاب که فرسودگی‌ها و آفت‌ها متن را از بین برده‌اند، هیچ دستی نمی‌بریم. هیچ متن حذف‌شده‌ای را جایگزین نمی‌کنیم. صفحات فقط مرتب می‌شوند». ردیف کارکنانی را که با دقت در حال کار روی صفحه‌به‌صفحه کتاب‌ها هستند، می‌بینم و البته با تعجب، متوجه میزهایی خالی هم می‌شوم. این بازدید به توضیح و معرفی بقیه تجهیزات هم می‌رسد. مخزن‌های کتاب‌های چاپی و جدیدتر را می‌بینم و فرایند دسترسی به کتاب‌های مخزن یا تصاویر آنها با درخواست پژوهشگران برایم توضیح داده می‌شود. در یک اتاق، نسل‌های مختلف دستگاه‌هایی را می‌بینم که از کتاب‌های خطی یا نسخه‌های تاریخی عکس می‌گرفته‌اند تا به پژوهشگران ارائه شوند. آخرین نسل، با یک سیستم رایانه‌ای کتاب‌ها را اسکن می‌کند و فایل‌هایی را در فرمت‌های مختلف ذخیره می‌کند. بخش مخصوص کار پژوهشگران را هم می‌بینم و با مسئولان خرید کتاب‌های جدید هم آشنا می‌شوم. «قرآن دیگر نمی‌خریم»؛ این وصیت بنیان‌گذار بوده است. «در خانه خیلی از ایرانی‌ها، قرآن‌های خطی یا قدیمی‌ای هستند و اگر بنا باشد، باید تمام بودجه را فقط صرف خرید قرآن کنیم». فرایند تصمیم‌گیری درباره خرید کتاب‌ها به لطف امکاناتی که در آغاز کار کتابخانه وجود نداشتند، راحت‌تر هم شده است. هرکس نسخه‌ای را برای فروش پیشنهاد می‌کند، شرایط و عکس‌هایی از آن را برای ارزیابی اولیه از طریق پیام‌رسان‌های اینترنتی برای کتابخانه می‌فرستد تا درباره ارزش آن تخمینی زده شود و بعد مراحل بعدی در صورت لزوم پیگیری شوند. در بخشی از ساختمان با یک پروژه پژوهشی مفصل آشنا می‌شوم که زیر نظر این کتابخانه اجرا می‌شود و در حال جمع‌آوری و تبیین روایات در کتب اهل تسنن درباره امامان و معصومین شیعه است. پروژه ۵۰کتابی شاید تا یک‌چهارم مسیر خود را طی کرده، اما این را هم می‌شنوم که چند کتاب آماده به چاپ، در نوبت مانده‌اند. چنین سرنوشتی درباره مجموعه فهرست‌های آثار موجود در کتابخانه هم به من اطلاع داده می‌شود؛ مجموعه گسترده‌ای که آماده‌سازی آن در حال انجام است، اما یکی، دو جلد آماده آن به مرحله چاپ نرسیده‌اند. سؤال‌هایم به‌جای پاسخ‌گرفتن بیشتر می‌شوند.

در یک زمان و شرایط دیگر، چنین بازدیدی خود می‌تواند سوژه گزارش مفصل یا حتی کتابی از روش کار این مجموعه باشد، اما هنوز سؤال‌هایم پس ذهنم است. روند عملیات موضوع آن یادداشت نبوده، مگر من برای گرفتن جواب اینجا نیستم؟

یک اتهام تلخ

بازدید مفصل و هیجان‌انگیز البته به تمام ساختمان گسترده نمی‌شود: «اگر مایلید می‌توانید بقیه مجموعه را هم ببینید، اما چندساعتی طول خواهد کشید». برای یکی مثل من که اولین بار در زمان کودکی همراه مادرم به این کتابخانه آمده‌ام و روی دست‌های او با سواد کودکانه‌ام، یادگاری هم در دفتر بازدیدکنندگانش نوشته‌ام، پیشنهاد وسوسه‌انگیزی است اما من برای کار دیگری اینجا هستم. سرانجام به سمت دفتر مدیر مجموعه می‌رویم تا از اصل کار کتابخانه به اصل مطلب این سفر برسیم. دفتر آیت‌الله سیدمحمود مرعشی‌نجفی هم البته پر از نشانه‌های تاریخ کتابخانه است. در اتاق قبل از اتاق اصلی، لوح‌ها، تقدیرها و یادگاری‌های سفرها و نشست‌های مختلفی که رئیس کتابخانه در آن حاضر شده است، قرار دارد و در اتاق خود آیت‌الله مرعشی، عکس‌های دیدارها و سفرهای آیت‌الله مرحوم و جدیدتر، از مدیر فعلی مجموعه یعنی سیدمحمود دیده می‌شود. با ورود من، جلسه‌ای که در جریان است، ظاهرا تمام می‌شود و میهمان‌های «حاج‌آقا» می‌روند تا حرف ما شروع شود. آیت‌الله انگار با دیدن من به خاطر می‌آورد که چرا یک خبرنگار اینجاست و این حسی شبیه رنجش به چهره‌اش می‌آورد. آیت‌الله سیدمحمود مرعشی‌نجفی، غیر از اینکه میراث‌دار دستاورد پدر مشهورش است، کتابدار و نسخه‌شناس برجسته ایرانی است که غیر از تحصیلات حوزوی، در دانشگاه تهران تحصیل در رشته جامعه‌شناسی را شروع کرده و در دانشگاه لندن دکترای همین این رشته را گرفته است. او البته عملا مانند باقی میراث آیت‌الله سیدشهاب‌الدین، وقف این کتابخانه بوده و عمده آثارش هم در حوزه فهرست‌نگاری نسخ خطی و کتاب‌شناسی هستند.

خیلی زود می‌فهمم که مسئله این گفت‌وگو، تنها یک یادداشت در روزنامه شرق نیست. در واقع، بخشی از آنچه در آن یادداشت منتشر شده، در ادامه انتقادات و اتهاماتی است که چندسالی است به کتابخانه زده می‌شود و شاید انتشار بخشی از آنها در یک رسانه رسمی، ضربه آخر بوده یا فرصتی برای پاسخ‌گویی و دفاع.

همین‌جا هم هست که فلسفه آن تور و بازدید از مجموعه را می‌فهمم. کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی متهم شده که بودجه هنگفتی از بیت‌المال می‌گیرد و در عمل کارایی کافی ندارد. بخش اول این «جوابیه» نشان‌دادن بخشی از اقداماتی بوده که این مجموعه انجام داده و می‌دهد تا مخاطبی که مدام از تخصیص بودجه به این مرکز شنیده بداند که این مرکز واقعا چه کاری انجام می‌دهد؛ کاری که از جایی به بعد فراتر از کار یک کتابخانه است و به عملکرد یک موزه شبیه‌تر می‌شود، موزه‌ای که به‌خودی‌خود نیز یک بنا و پدیده مهم و بخشی از تاریخ فرهنگی و مذهبی کشور است.

در گفت‌وگو با آیت‌الله مرعشی بخش به بخش موضوعات را بررسی می‌کنیم. مهم‌ترین توضیحی که او و همراهانش می‌دهند، گستردگی کار مجموعه است که پیش‌تر تا حدی به چشم دیده‌ام و اینکه بررسی خرید کتاب‌های تاریخی از نقاط مختلف کشور و حتی جهان برای مرمت و نگهداری در مجموعه بزرگ کتابخانه، بخش‌های مختلف مرمت از دستگاه‌ها تا نیروهای متخصص، به‌روزرسانی‌ها، فهرست‌نگاری‌ها و انتشار آنها، پروژه‌های تحقیقاتی خود مجموعه و کارهای دیگر، همه هزینه‌برند. این مجموعه با تصوری که مخاطب بدبین از «نهاد فرهنگی» دارد، فاصله فراوانی دارد. نکته‌ای که توجهم را جلب می‌کند همین است که این سفر، بازدید و گفت‌وگو بنا نیست تنها جوابیه‌ای به یادداشت منتشرشده در روزنامه شرق باشند. البته به توضیحات آن یادداشت یکی‌یکی پاسخ گفته می‌شود اما آنچه در سال‌های اخیر درباره کتابخانه گفته شده، موضوع دیگر این دیدار است و این دیدار فرصت دفاع. در این دفاع تأکید می‌کنند که نویسنده آن یادداشت درباره موضوع به اندازه کافی نمی‌دانسته و نه برای بررسی به کتابخانه سر زده و نه تحقیق کافی کرده است. از اولین حرف‌هایی که محمود مرعشی به من می‌زند، مثالی برای اثبات این ادعاست: «ایشان نوشته اینجا با هیئت‌امنا اداره می‌شود. اساسا چنین چیزی شدنی نیست. اینجا وقف است و طبق وصیت اداره‌اش به گردن من است. اصلا نمی‌توانیم به سراغ هیئت‌امنا و این کارها برویم. ایشان اگر بررسی کرده بود، این را می‌دانست».

ما را با که مقایسه می‌کنید؟

در بخشی از آن یادداشت آمده که برخی کتابخانه‌های دیگر در قم عملکرد بهتری از کتابخانه مرعشی‌نجفی پیدا کرده‌اند و نام کتابخانه آستان حضرت معصومه و چند کتابخانه دیگر آمده است. وقتی درباره این مقایسه می‌پرسم یک بار دیگر به من یادآوری می‌شود که از نگاه مسئولان کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی نویسنده این یادداشت تحقیق کافی نداشته است: «این کتابخانه‌ها کسری از مجموعه ما را هم ندارند. کتابخانه‌ای که کلا هزار کتاب دارد و حداکثر چندده نسخه خطی، اساسا با کتابخانه ما چطور مقایسه می‌شود؟ ما ۴۰ هزار جلد کتاب خطی و یک میلیون کتاب چاپی داریم. ما را با کتابخانه‌هایی مثل کنگره آمریکا می‌توانید مقایسه کنید». تأکید می‌کند که کتابخانه آیت‌الله مرعشی‌نجفی از این لحاظ در میان کتابخانه‌های برجسته دنیاست و آمار کتاب‌های کتابخانه هم البته پشتوانه چنین ادعایی است.

داریم کارمان را انجام می‌دهیم

یکی از حرف‌های دیگری که در آن یادداشت زده شده، درباره عدم تهیه عکس‌ها و نسخه‌های دیجیتال و ارائه دسترسی به کتاب‌هاست. البته پیش از این جلسه به چشم دیده‌ام که فرایند این کار در حال انجام است. چندین نسخه از فهرست‌بندی کتاب‌ها هم تهیه شده و بقیه نیز در دست تهیه‌اند. درباره همه نسخه‌های خطی و چاپی فرایندها در حال انجام هستند. سؤالی که باقی می‌ماند این است که چرا این فرایند هنوز تکمیل نشده اما پاسخش را کمی بعد دریافت می‌کنم.

درباره دسترسی، البته می‌گویند پژوهشگرانی که درخواست بدهند، بعد از اینکه تأیید شوند به امکانات کتابخانه دسترسی پیدا می‌کنند. برایم سؤال می‌شود که چرا نیاز به تأیید است: «خیلی‌ها آمده‌اند و تصاویر کتاب‌ها را از ما گرفته‌اند و بعد فهمیده‌ایم آن را به کتابخانه‌های دیگر فروخته‌اند. یک بار می‌خواستیم نسخه دیجیتال کتابی خطی را از یک کتابخانه بگیریم و بهشان گفتیم در مقابل از کتاب‌هایمان به آنها می‌دهیم و تبادل می‌کنیم. گفتند ما همه کتاب‌های شما را داریم. بررسی که کردیم فهمیدیم از همین طریق به دستشان رسیده. کسانی از ما دسترسی گرفته‌اند و بعد به آنها فروخته‌اند». برای مثال از جمعه ماجد، تاجر ثروتمند اماراتی حرف می‌زدند که ظاهرا چنین کاری را با کتابخانه‌های دیگری هم انجام داده است. این کار علاوه‌بر مشکل قانونی به‌این‌ترتیب عملا مزاحم تعاملات و تبادلات کتابخانه با همتایانش در دنیا شده است. ضمنا این توضیح را هم می‌دهند که معمولا یک محقق در سال به تعداد محدودی نسخه خطی نیاز پیدا می‌کند و از همین رو اگر کسی درخواست تعداد بالاتری می‌کند، به بررسی نیاز پیدا می‌کند.

بخشی از ماجرا به کتاب‌های «ممنوعه» هم برمی‌گردد که برای دسترسی به آنها نیاز به تأیید ویژه است: «کتاب‌هایی که توهین‌آمیز هستند یا «کتب ضاله» که مفهوم آشنای فقهی است. مثلا کتاب‌های مربوط به بهاییت. کتاب «توضیح‌المسائل پاسخ‌هایی به پرسش‌های هزارساله از کلینی تا خمینی» نوشته شجاع‌الدین شفا برایم مثال زده می‌شود که آیت‌الله آن را بسیار تند و توهین‌آمیز توصیف می‌کند. البته به‌عنوان یک خبرنگار ایجاد محدودیت دسترسی به این شکل برایم سؤال برانگیز می‌شود، به‌خصوص که مخاطب، پژوهشگر است و نه مخاطب عادی. مهم‌ترین سؤالم هم این است که آیا ممکن است تنها نسخه خطی یک کتاب قدیمی از فرقه‌ای که به حکم فقه شیعه ضاله محسوب می‌شود، پشت این ممنوعیت رفته باشد و عملا از دسترس خارج شده باشد. پاسخم البته صریح و سرراست است: «نسخه‌های خطی و تاریخی هرچه باشند، تماما در همان مخزن در کنار بقیه هستند. این کتاب‌های ممنوعه همه از کتاب‌های چاپی در مجموعه ما هستند نه خطی و تاریخی». بحث مبلغی که بابت ارائه خدمات از مراجعان گرفته می‌شود، هم مطرح می‌شود: «پولی که ما از مراجعان می‌گیریم، در مقابل هزینه‌هایی که برای کارهای ما می‌شود، عددی نیست. پنج هزار ریال و هفت هزار ریال برای هر برگ که مبلغی نیست که بخواهند بگویند مبلغ هنگفتی از این محل جمع می‌شود».

بودجه، کمک یا هیچ‌کدام

به عدد هفت میلیارد تومان که در آن یادداشت ذکر شده، می‌رسیم. البته هفت میلیارد از ملایم‌ترین تخمین‌هایی است که زده شده است. تصادفا، همان روز حضور من یک عدد دیگر در یک کانال تلگرامی منتشر شده و دست‌به‌دست می‌شود: «گفته‌اند بودجه ما بالای ۶۰ میلیارد تومان است». عدد واقعی به همان هفت میلیارد تومان نزدیک‌تر است که به‌عنوان کمک دولت به کتابخانه تصویب شده؛ اما آیت‌الله مرعشی و نیروهایش برایم توضیح می‌دهند که مبلغ واقعی تحویل داده‌شده در سال‌های اخیر هیچ وقت به این عدد نرسیده است و هر سال ۲۰ تا ۳۰ درصد از این مبلغ تحویل داده نشده است. او البته تأکید هم می‌کند اینها به‌عنوان بودجه‌ای که دولت موظفش باشد، تعریف نشده‌اند و کمک هستند: «اگر فردا بگویند دیگر نمی‌دهیم، ما کاری نمی‌توانیم بکنیم». اما به‌هرحال چند میلیارد تومانی از خزانه دولت به کتابخانه می‌رسد. تکلیف این مبلغ چیست؟ جوابم را این‌طور می‌گیرم که اولا، این عدد کمتر از چیزی است که خیلی نهادهای دیگر می‌گیرند: «زمانی بودجه ما و سازمان تبلیغات اسلامی یکسان بود. آنها الان کم‌کم دارند به صد میلیارد می‌رسند؛ اما ما هنوز روی همان عدد مانده‌ایم».

ثانیا اینکه وضعیت خرج و مخارج اداره چنین پروژه‌ای با این عدد فاصله بسیار دارد: «چارت سازمانی ما ۳۲۰ نفر نیرو دارد؛ اما ۱۶۰ نفر از این تعداد را پر کرده بودیم. در سال‌های اخیر، هرکس از این نیروها بازنشسته شده و جایش خالی مانده؛ چون نتوانسته‌ایم نیروی جایگزین بیاوریم.

ادامه در صفحه ۹

روزنه

گسترش اعتراضات علیه نژادپرستی به شهرهای دیگر آمریکا

● شهر پورتلند آخر هفته ناآرامی را پشت‌سر گذاشت. دونالد ترامپ خواستار برخوردی قاطعانه‌تر با معترضان شده است. به گزارش دویچه‌وله، چاد وولف، رئیس موقت وزارتخانه امنیت میهن ایالات متحده آمریکا، در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی «فاکس‌نیوز» اوضاع حاکم بر پورتلند را بسیار وخیم ارزیابی کرده و گفته است که «شب‌ها شهر از کنترل مأموران خارج می‌شود». رویکرد دونالد ترامپ و دولت او در برابر تظاهرات و ناآرامی‌های اخیر آمریکا به موج گسترده‌ای از انتقادها دامن زده است. با وجود این، رئیس‌جمهوری آمریکا نه‌تنها برخلاف میل فرمانداران برخی از ایالت‌ها اقدام به اعزام مأموران پلیس فدرال کرده بلکه اکنون خواستار برخوردی قاطعانه‌تر با معترضان نیز شده است.

اخبار منتشرشده از سوی خبرگزاری‌ها حکایت از ادامه ناآرامی‌ها در شهر پورتلند دارد. این در حالی است که برخی دیگر از شهرهای آمریکا نیز آخر هفته ناآرامی را پشت سر گذاشته‌اند. تظاهرات علیه نژادپرستی در شهر پورتلند از زمان کشته‌شدن جورج فلوید تاکنون همچنان ادامه دارد. در پورتلند درگیری بین شرکت‌کنندگان در تظاهرات علیه نژادپرستی با مأموران پلیس فدرال آمریکا در واپسین روزهای هفته گذشته نیز ادامه یافته است. با وجود مخالفت فرماندار ایالت اورگن، دولت ترامپ واحدهای ویژه پلیس فدرال را برای پایان‌دادن به ناآرامی‌ها در پورتلند، به آن منطقه اعزام کرده است.

ترامپ اعلام کرده هدف از اعزام مأموران پلیس فدرال به آن شهر محافظت از ساختمان دادگاه فدرال بوده است. این در حالی است که شرکت‌کنندگان در این تظاهرات مدعی شده‌اند یک مرکز ویژه پلیس و همچنین زندان در این دادگاه ایجاد شده است. اطراف ساختمان این دادگاه یکی از نقاط اصلی تجمع معترضان در پورتلند بوده است.

اعزام مأموران پلیس فدرال نه‌تنها آرامش را به پورتلند بازنگردانده بلکه باعث گسترش ناآرامی‌ها به دیگر ایالت‌ها و شهرهای آمریکا شده است. در جریان تظاهرات روز شنبه ۲۵ جولای در شهر آستین، واقع در ایالت تگزاس، یک نفر بر اثر اصابت گلوله جان باخته است. تحقیق درباره علت مرگ این فرد همچنان ادامه دارد. سخنگوی پلیس آستین مدعی شده که این فرد احتمالا سلاح حمل می‌کرده است. گفته می‌شود که عده‌ای نیز در سیاتل توسط پلیس بازداشت شده‌اند. همچنین اخباری مربوط به مجروح‌شدن شماری از مأموران پلیس بر اثر پرتاب سنگ و شیشه توسط معترضان منتشر شده است.

سودان نیروهای نظامی را افزایش می‌دهد

● عبدالله حمدوک، نخست‌وزیر سودان، اعلام کرد که با افزایش خشونت‌ها در دارفور، قرار است نیروهای نظامی بیشتری به این منطقه ناآرام ارسال شوند. به گزارش بی‌بی‌سی، او گفت نیروهای نظامی از مردم غیرنظامی در فصل کشاورزی دفاع خواهند کرد.

بنا بر گزارش سازمان ملل متحد، روز شنبه مردان مسلح ناشناس بیش از ۶۰ نفر را در این منطقه کشتند و در روز قبل از آن نیز ۲۰ نفر کشته شده بودند. از سال ۲۰۰۳ تاکنون صدها هزار نفر در جنگ بین نیروهای دولتی و شورشیان در دارفور کشته شده‌اند و میلیون‌ها نفر مجبور به ترک خانه‌هایشان شده‌اند. به گفته مسئول هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل چندین روستا نیز به آتش کشیده شده و مغازه و فروشگاه‌ها غارت شده‌اند. در بیانیه سازمان ملل آمده است: «بالارفتن درگیری‌ها و خشونت‌ها در مناطق مختلف دارفور موجب افزایش جابه‌جایی مردم و به‌خطرافتادن فصل کشاورزی شده است، بالارفتن میزان مرگ و ازبین‌رفتن معیشت آنان نیاز به کمک‌های بشردوستانه را بیشتر کرده است». تا این لحظه هیچ گروهی مسئولیت حمله‌های اخیر را بر عهده نگرفته است. سازمان ملل متحد می‌گوید نزدیک به ۳۰۰ هزار نفر تاکنون در این منطقه جان خود را از دست داده و دو میلیون نفر نیز آواره شده‌اند.

وزارت نیرو
سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله ای

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در نظر دارد خودروی ذیل را با برگزاری مناقصه عمومی دومرحله ای و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت خریداری نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد . لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی ، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه را محقق سازند .
مناقصه مذکور از تاریخ ۹۹/۰۵/۰۴ بر روی سامانه قرار گرفته است . مدت دریافت اسناد تا ساعت ۱۶ مورخ ۹۹/۰۵/۱۱ ، مدت ارائه پیشنهادات تا ساعت ۱۶ مورخ ۹۹/۰۵/۲۱ و زمان بازگشایی مورخ ۹۹/۰۵/۲۲ می باشد .
آدرس سازمان : تهران- خیابان کارگر شمالی- بالاتر از بلوار کشاورز- نبش کوچه میر پلاک ۱۱۸۴- تلفن ۶۳۹۰۱۲۶۱ ، ۶۳۹۰۱۰۰۳

موضوع مناقصه	میزان تضمین فرآیند ارجاع کار
خرید ۵۰ دستگاه بکهولودر	۱۵،۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

معاونت توسعه منابع و پشتیبانی
م الف ۱۴۴۷